

Guia docent de l'assignatura "Fonaments del dret públic"

2011/2012

Codi: 101116

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	818 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	FB	1	1

Contacte

Nom : Joan Marcet Morera

Email : Joan.Marcet@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els alumnes han de tenir una formació bàsica en ciències socials, una capacitat per a llegir i comprendre textos i informacions no especialitzats relatives a l'organització i funcionament de les institucions polítiques i jurídiques, i una capacitat mínima per a expressar-se oralment i per escrit sobre aquestes qüestions. Atès que no han estudiat mai cap matèria jurídica, i es tracta d'una assignatura introductòria al Dret Públic, no es requereixen coneixements jurídics previs. Han de tenir habilitats per a la recerca de documents i bibliografia disponibles per a qualsevol mitjà, inclosos els informàtics. Es requereixen: capacitat de lectura, capacitat de síntesi, i capacitat d'argumentació.

Objectius i contextualització

El contingut del curs versarà sobre els coneixements bàsics dels conceptes jurídics i l'organització constitucional de l'Estat. Un aspecte nuclear serà el concepte d'Estat de Dret com a garantia dels drets i llibertats. Aquesta assignatura ha de servir de base per al desenvolupament posterior de les assignatures de Dret Constitucional, Dret Administratiu i Dret Internacional Públic.

Competències i resultats d'aprenentatge

1681:E01 - Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.

1681:E01.54 - Distingir els conceptes jurídics fonamentals com ara els drets i les llibertats.

1681:E01.55 - Descriure les relacions jurídiques del poder polític amb la ciutadania i entre els poders públics tant en els òrgans de l'estat com de l'administració pública i de l'estat com a subjecte de la política internacional.

1681:E01.56 - Exposar què implica que la constitució sigui considerada la norma fonamental de l'estat

1681:E01.57 - Valorar críticament les bases teòriques i el funcionament de l'estat de dret.

1681:E01.58 - Explicar les conseqüències del principi de l'imperi de la llei i la seva relació amb la protecció de les llibertats civils.

1681:E01.59 - Avaluar el funcionament institucional que emana de la separació de poders horitzontal i vertical.

1681:T03 - Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.

1681:T03.00 - Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.

1681:T08 - Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

1681:T08.00 - Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

1681:T09 - Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

1681:T09.00 - Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

1681:T10 - Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.

1681:T10.00 - Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.

1681:T12 - Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

1681:T12.00 - Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

1681:T13 - Treballar autònomament.

1681:T13.00 - Treballar autònomament.

Continguts

TEMA 1. Dret i Estat

- 1.1.- Concepte i funcions del Dret
- 1.2.- Dret, moral i usos socials. Dret i justícia
- 1.3.- Legalitat i legitimitat. Validesa, vigència, aplicabilitat i eficàcia
- 1.4.- Estat i Dret.

TEMA 2. L'ordenament jurídic

- 2.1.- L'ordenament jurídic com a sistema de normes.
- 2.2.- Els grans sistemes jurídics: common law i civil law
- 2.3.- Criteris de relacions entre normes i sistemes normatius
- 2.4.- Les fonts del dret: les normes (tipus de normes), els costums, els principis generals del dret, la jurisprudència.
- 2.5.- Les branques del Dret. El Dret Públic.

TEMA 3. Les fonts del Dret.

- 3.1.- La Constitució com a norma jurídica suprema
- 3.2.- La Llei: concepte, tipus de lleis, procediment legislatiu.
- 3.3.- Normes amb rang de Llei: Decret-Llei i Decret Legislatiu.
- 3.4.- El reglament
- 3.5.- El Dret internacional i el Dret comunitari.

TEMA 4. La Constitució i el constitucionalisme.

4.1.- Fonaments teòrics i evolució del constitucionalisme.

4.2.- Evolució històrica del constitucionalisme.

4.3.- Conceptes de Constitució.

4.4.- La Constitució espanyola de 1978.

TEMA 5. Les garanties de la Constitució.

5.1.- La defensa de la Constitució: control de constitucionalitat i reforma de la Constitució.

5.2.- La justícia constitucional. Els models històrics de justícia constitucional: el sistema americà i el sistema europeu.

5.3.- La justícia constitucional a l'ordenament espanyol: el Tribunal Constitucional.

5.4.- Els processos de control de constitucionalitat: els recurs i la qüestió d'inconstitucionalitat.

5.5.- La reforma de la Constitució espanyola de 1978.

TEMA 6. La forme d'Estat: l'Estat social i democràtic de dret.

6.1.- L'estat de dret: concepte i manifestacions.

6.2.- L'estat democràtic i els conceptes de democràcia i representació. Plasmació a la Constitució espanyola.

6.3.- L'estat social. La Constitució econòmica. Eficàcia normativa i estat social.

TEMA 7. Els òrgans de l'Estat (I)

7.1.- Les formes de govern democràtiques: sistema presidencial i sistema parlamentari.

7.2.- La Monarquia parlamentaria: Monarquia i principi democràtic.

7.3.- El Cap de l'Estat: la Corona.

7.4.- Els sistema parlamentari espanyol: les Corts Generals.

7.5.- El Govern i l'Administració.

7.6.- Les relacions Govern - Corts Generals.

TEMA 8. Els òrgans de l'Estat (II)

8.1.- El Poder Judicial.

8.2.- El Consell General del Poder Judicial.

8.3.- El Tribunal Constitucional.

8.4.- Altres òrgans: el Defensor del Poble, el Tribunal de Comptes.

TEMA 9. L'organització territorial de l'Estat.

9.1.- L'organització territorial del poder: models teòrics i evolució.

9.2.- El model de la Constitució de 1978: l'Estat de les autonomies.

9.3.- Els principis constitucionals de l'Estat de les autonomies.

9.4.- El procés autonòmic: el pricipi dispositiu.

9.5.- La distribució de competències i l'organització de les Comunitats Autònomes.

9.6.- L'autonomia local.

TEMA 10. Els drets fonamentals (I).

10.1.- Drets humans i drets fonamentals.

10.2.- La configuració dels drets fonamentals en la Constitució espanyola de 1978.

10.3.- Eficàcia, titularitat i exercici dels Drets fonamentals.

10.4.- Les garanties dels drets fonamentals.

10.5.- El dret a la tutela judicial efectiva.

TEMA 11. Els drets fonamentals (II).

11.1.- El principi d'igualtat.

11.2.- Principals drets d'àmbit personal: vida, llibertat personal, pensament, intimitat.

11.3.- Principals drets de l'esfera pública: llibertat d'expressió i informació; el dret de reunió, associació i sindicació; el dret de participació en els afers públics.

11.4.- Principals drets econòmics, socials i culturals: propietat, vaga i educació. Els principis rectors de la política social i econòmica.

Metodologia

Classes magistrals (es calcula que es dedicaran tres hores per tema).

Seminaris de discussió de textos corresponents a cada tema del Programa

Pràctica, cerca, estudi i exercici amb documentació jurídica.

Debats d'actualitat jurídica.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	30	1.2	1681:E01.54 , 1681:E01.57 , 1681:E01.59
Seminaris de discussió de textos	20	0.8	1681:E01.54 , 1681:E01.57 , 1681:E01.59 , 1681:T08.00 , 1681:T10.00 , 1681:T12.00 , 1681:T09.00 , 1681:T03.00
Tipus: Supervisades			
Lectura i recensió d'un text	10	0.4	1681:T03.00 , 1681:T12.00 , 1681:T13.00 , 1681:T08.00
Preparació de la pràctica	4	0.16	1681:T03.00 , 1681:T13.00 , 1681:T08.00 , 1681:T12.00
Tutoria	1	0.04	

Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura	51	2.04	1681:T12.00 , 1681:T13.00
Lectura de textos	26	1.04	1681:T12.00 , 1681:T13.00

Avaluació

El sistema d'avaluació es basarà en les següents evidències:

a) Dues proves escrites de coneixement sobre la matèria. Si se suspenden les dues proves no se supera l'assignatura

b) La lectura i recensió d'un llibre

c) Control de lectura d'un text, que es farà a classe

d) Pràctica que es prepara a casa i es farà a classe

Hi haurà control d'assistència a classe i a les tutories.

Un alumne es considera "no presentat" si no fa les proves escrites o no presenta cap dels tres treballs previstos durant el curs.

No es contempla avaluació compensatòria de les proves escrites. Sí es podrà compensar la no presentació o no superació d'un o dos dels treballs

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectura i recensió d'un llibre	Vint per cent de la nota	1	0.04	1681:T03.00 , 1681:T09.00 , 1681:T12.00 , 1681:T13.00
Pràctiques a classe (resolució cas pràctic preparat a casa)	Deu per cent de la nota	1.5	0.06	1681:T03.00 , 1681:T08.00 , 1681:T09.00 , 1681:T12.00 , 1681:T13.00 , 1681:T10.00
Prova escrita (primera)	Trenta per cent de la nota final	2	0.08	1681:E01.55 , 1681:E01.56 , 1681:E01.57
Prova escrita (segona)	Trenta per cent de nota	2	0.08	1681:E01.54 , 1681:T09.00 , 1681:T13.00 , 1681:E01.59 , 1681:E01.55 , 1681:E01.58
Pràctiques a classe (control de lectura d'un text)	Deu per cent de la nota	1.5	0.06	1681:T03.00 , 1681:T09.00 , 1681:T12.00 , 1681:T13.00 , 1681:T10.00 , 1681:T08.00

Bibliografia

A) Bibliografia de l'assignatura

- FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.LI. Lliçons de Dret Constitucional, Barcelona: Proa
- LATORRE, A. Introducción al Derecho. 1992. Madrid: Ariel. Madrid.
- LÓPEZ GUERRA, L. 1994. Introducción al Derecho Constitucional, València: Tirant Lo Blanch.
- MOLAS BATLLORI, I. 2004. Derecho Constitucional. Madrid: Tecnos.

B) Manuals de referència

- ÁLVAREZ CONDE, E. Curso de Derecho Constitucional, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- APARICIO PÉREZ, M.A. (dir.) Temas de Derecho Constitucional, Cedecs, Barcelona.

- BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- FERNÁNDEZ SEGADO, F.: El sistema constitucional español. Dykinson, Madrid, 1992.
- GÓMEZ SÁNCHEZ, Y. Introducción al régimen constitucional español, Sanz y Torres, Madrid.
- GARCÍA PELAYO, M., Derecho Constitucional comparado, Alianza, Madrid, 1999
- LOPEZ GUERRA, L. (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols. Tirant lo Blanc, Valencia.
- PÉREZ ROYO, J. Curso de Derecho Constitucional, Marcial Pons, Madrid.
- TORRES DEL MORAL, A. Principios de Derecho Constitucional español, Servicio de Publicaciones de la Universidad Complutense, (1 vol.) Madrid

C) Obres de consulta

- ARAGÓN REYES, M. (ed.) Temas básicos de Derecho Constitucional, Civitas, Madrid
- Enciclopedia Jurídica básica, Civitas, 1994
- Enciclopedia Jurídica española, Seix
- Diccionario del sistema jurídico español, Akal, 1984

D) Comentaris a la Constitució

- CASAS BAAMONDE, M.E.- RODRIGUEZ-PIÑERO, M., Comentarios a la Constitución, Wolters Kluwer, 2008
- GARRIDO FALLA, F. (dir.) Comentarios a la Constitución. Civitas, Madrid.
- ALZAGA VILLAAMIL, O. Comentarios a la Constitución Española Edersa, Madrid.

E) Textos legals

- CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. Leyes políticas, Aranzadi, Pamplona.
- ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. Leyes políticas del Estado, Civitas, Madrid.
- APARICIO PÉREZ, M.A. (y otros) Textos constitucionales, PPU, Barcelona.
- AGUIAR, L.- PÉREZ TREMPES, P. Normas políticas, Tecnos, Madrid.
- BALAGUER CALLEJÓN, F. Código de Derecho Constitucional. Tecnos, Madrid.
- CRUZ VILLALÓN, P. (dir.) Legislación Constitucional, Ariel, Madrid

F) Enllaços Web

- http://www.elderecho.com/ed_internet.aspx
- <http://www.iustel.com>
- <http://www.westlaw.es>

G) Obres per a fer la recensió (a escollir)

- GARRORENA MORALES, A., El Estado español como Estado social y democrático de Derecho, Tecnos, 1988
- PÉREZ LUÑO, A.E., Los derechos fundamentales, Tecnos, 1995
- PÉREZ ROYO, J., Las fuentes del Derecho, Tecnos, 2007